

Magyarország három részre szakadása

EGY ORSZÁG, KÉT KIRÁLY...

Javasolt feldolgozási idő: 30 perc

Az alábbi források felhasználásával készíts 10-12 mondatos összefoglalót arról, miért került sor a két rivális király megállapodására!

Vedd számba, milyen eredménnyel járt Ferdinánd és Szapolyai János viaskodása Magyarorszáért, a magyar trónért! Mit javasolt Frangepán Ferenc Ferdinándnak? Térj ki arra is, vajon csak saját véleményét írta-e meg Frangepán! Fogalmazd meg, milyen feltételekkel alakult ki a megegyezés!

Részlet Frangepán Ferenc leveléből I. Ferdinándhoz (1537)

„Felséges király, idézze emlékezetébe, hány éve visel már háborút az én felséges király uram és az ő hatalmában lévő országrész ellen. Mennyi gondot okozott magának, mennyi fáradságot tűrt, mennyit költött és mit ért el.

Én felségtek viszálykodásának más eredményét nem látom, mint a gazdag ország pusztulását, annyi léleknek örökös török szolgálatba hajtását, s azt a nyilvánvaló veszedelmet, mely azzal fenyegeti Magyarországot, hogy legközelebb Jézus Krisztus ellenségei, a hitetlen mohamedánok kezébe esik. E tekintetben felségtek az elégnél is többet értek el, más tekintetben semmit.

Mennyivel dicsőségesebb örök dicsőségére méltó volna, ha felségtek buzdítást, fegyvert Magyarországunknak a török zsarnokság alól való felszabadítására egyesítenének, minthogy hadaikkal az országnak még eddig a töröktől épségben maradt részét is felforgassák.”

Váradai egyezmény (1538)

„Ezentúl a császári felség és mi [V. Károly császár és I. Ferdinánd] leveleinkben s mindenütt másutt felséges János királyt testvérünknek és Magyarország, Dalmácia, Horvátország stb. királyának fogjuk írni és nevezni, s ő is ezt teszi a császári felséggel, velünk s mindkettőnk fiaival és örököseivel. [...]

Ami Magyarország állapotát és kormányzatát illeti, megegyeztünk és elhatároztuk, hogy mindenik közülünk az ország s a neki alávetett tartományok

ama részét, amelyet most tényleg bír, szabadon, a királyi hatalom teljességével bírja és birtokolja azon határokkal, amelyeket nyolc magyar ember határoz meg; ezt a nyolc embert közösen választjuk ki azokból, akik ismerik a megyék fekvését, határait és viszonyait; Tótország [Szlavónia] Horvátországgal és Dalmáciával a mi kezünkben marad, Erdély pedig életfogytiglan a felséges János király hatalmában.

Minthogy pedig felséges János királynak most sem felesége, sem gyermekei nincsenek, ha Isten kiszólítaná ez árnyékvilágból, még ha volna is akkor fia, az ország és a keresztény világ üdvére való tekintetből, amelyet ebből a békéből és szövetségből Isten segítségével bizton remélünk, és hogy ezáltal végre már vége legyen annak a sok bajnak, amelyet ez az ország az elmúlt évek alatt s már régebben is szenvedett, a saját családja és utódai dicsőségét a közjó érdekének alárendelni akarván, beleegyezett abba, hogy halála után, még ha volna is fia, az egész magyar birodalom összes országaival, tartományaival s alávetett részeivel s a királyi jog egész teljességével mi reánk, vagy ha mi időközben meghalnánk, fiunkra szálljon és maradjon, akit az ország köteles lesz közös megegyezéssel királlyá választani, és ha az is elhalna, az ő törvényes s a fiaitól vagy azoknak törvényes örököseitől leszármazó örökösökre és utódokra és ha azok is kihalnának, a császár ő felségére s az ő fiaira és törvényes örököseire szálljon. [...]

Ha pedig az említett örökösödésre kerül a sor, mi vagy fiunk, vagy említett örökösünk, mielőtt az ország és tartományai s a neki alávetett részek uralmát átvinnék, kötelesek a magyar királyok szokása szerint ünnepélyesen megesküdni, hogy szabadságait, törvényeit, szokásait megtartják.

Minthogy pedig magyar királlyá választásunkkor megígértük, hogy tiszteletben tartjuk Magyarország jogait és szabadságait, s erről az országnak és párfeleinknek levelet is adtunk, kötelesek leszünk ily levelet adni e béke s az országlakosok esküjének kihirdetésekor azoknak is, akik János király halála után, amikor az ő utódává leszünk, engedelmességünkre térnek."

(Forrás: Történelmi olvasókönyv III.

Forrásszemelvények az egyetemes történelem (1640–1849) és Magyarország története (1526–1849) tanításához.

Összeállította: Unger Mátyás, Tankönyvkiadó, Budapest, 1974, 245–246.)

